

הילד בן העש, שאושפז בכפייה בבית חולים פסיכיאטרי, חזר אתמול הביתה אמא, הבטחת שתקחי אותי

מכאן

משתחרר ואין סיבה שהוא לא יהיה עם אמו, היא היה בודדה מתמדת שמא יקחו לה את הילד. „אני פחדת“, היא מודה. „העובדות הסוציאליות אומרות לי שהן איתי ושאינ לי מה לדאוג, אבל הרי כבר לקחו לי את הילד בכוח“.

במהלך השיחה נזכרת שרון בחיוב מר כפגישה שהיתה לה כשבוע שעבר עם רופא השיניים. הרופא קבע שהיא צריכה לעבור שמונה טיפולים שורש. „שמונה טיפולים? זה

„אם לא נפעל, ילדים עוללים לשלם בחייהם“

מרים פבר, פקידת סעד ראשית במשרד העבודה והרווחה. אישפוז של ילדים נעשה מאז ומתמיד בשלוש דרכים: על פי חוק חולי נפש, בהסכמת התורים (גם לגבי ילדים שהיו בסכנת חיים ואינם חולי נפש) ובאמצעות צו של בית משפט לנוער.

במקרה זה מדובר היה בילד אובדני, וכדי לדעת אם הוא מצוי בסכנה אמיתית הוא צריך להיות בהסתכלות. האם הסכימה תחילה לאישפוז, ורק אחר-כך חזרה בה. לפסיכיאטרים לא היה ברור שהילד יצא מכלל סכנה, אף שהוא לא חולה נפש, אבל האם רצתה לקחת אותו מוקדם מכדי שאפשר היה להיות בטוחים בשלומו.

כל עוד אין תיקון בחוק נמשך לפנוול לפי החוק, ולבקש אישפוז במקרים של סכנה ממש ובהמלצה פסיכיאטרית. לדעתנו, צריך לתקן את חוק הנוער כך שיהיה ניתן לאשפוז על פי המלצה פסיכיאטרית ילדים שאינם חולי נפש, אך אזו הטיפול הנחוץ להם.

הנושא קשה. פקדי הסעד מותקפים שלא בצדק. הם עומדים מול ילדים כשנים, וכאשר כלו כל הקיצין, והפסיכיאטרים אומרים שהילדים בסכנה, כל התקשרות רועשת כשפקידי הסעד פועלים. זה לא צודק, ועלול להכשיל אותם בעבודתם. עוד ועוד ילדים עוללים לשלם בחייהם אם אנשים יחששו לפעול“.

„הילד הזה הוא כל עולמי. אני לא רוצה כשהוא לא ישן בבית, וגם הוא רוצה את אמא שלו לידו“.

נורא“, נחררה שרון. „זה נורא“, השיב הרופא, „יש מקרים הרבה יותר גרועים. את יודעת שמאמא אחת בירושלים לקחו את הילד ואישפזו אותו בבית חולים לחולי נפש? זה נורא“. שרון הרגישה איך הרים אצול מגופה.

מעטים ידעו מה עובר עליה. שרון השתרלה שלא להסגיר את מנוקותיה. פעם אחת נשברה וסיפרה בככי לנהג מונית שהיא האמא שלקחו לה את הילד לבית חולים פסיכיאטרי. „עד עכשיו“, היא אומרת, „אני לא מבינה למה היה צריך לאשפוז אותו בבית חולים לחולי נפש. הרי אם לא הייתי פונה לאגודה לזכויות האזרח מי יודע כמה זמן הוא היה נשאר שם“.

את אמא שלו לידו“.

גם עכשיו, אחרי שנאמר לה שבן

הוא כל עולמי“, היא אומרת, „אני לא רגו עה כשהוא לא ישן בבית, וגם הוא רוצה

סבל בן משום בעיה מיוחדת, אבל היא מודה שהיא מתקשה לתפקד בלערינו. הילד הזה

מזועזע. בחזן המתינה לבן מונית עם שני גברתנים, מודרך של בית החולים, העובדת הסוציאלית, ואפוא הקרת ארונים. בן צעק זנבנק: „אמא, לאן לוקחים אותי? הבטחת שתקחי אותי מכאן“.

„לא ירעתי מה לעשות. כששאלתי את העובדת הסוציאלית לאן לוקחים את בן, היא השיבה לי: 'לתקשר ל-106'. זה מוקד המידע של העירייה. שם יגידו לך“. ואו המנית נסעה“.

כשבת כבוך, אחרי לילה ללא שינה, טילפנה שרון למוקד המידע, ודרשה לדעת היכן נמצא בנה ומתי תוכל לבקרו. המנהל בת הורנית הוריעה לה שתוכל לפגוש את בן כעבר, לשעה.

הם נפגשו ברחוב יפו, במרכז העיר. מאחר שהמקלט בו שהה בן נועד לילדים שנמצאים בסכנה, טירבו הרשויות לגלות לאמו היכן הוא ממוקם. בעזרת אדם מוכר שאת זהותו היא מסרבת לחשוף, הצליחה שרון לאתר את מקומו של המקלט. רק אחרי שירעתי איפה בן נמצא, יכולתי לישון“, היא אומרת.

בימים הבאים היה שרון מגגישה לפגוש את בנה. הורר לה להיפגש עם בנה מדי יום, בין השעות 16.30 ל-18.30. כפרק הזמן הזה, הקצר מכדי להספיק להגיע הביתה ולשחק עם הכלבה, היא נהגה לקחת את בן לטרט, להצגה, לשחק או סתם לטייל. בן, שבמשך התקופה הזו הלך לבית-ספר ולחוגים, שאל את אמו בכל פגישה: „למה אני צריך לישון שם?“.

„כל יום הייתי עומדת באותה נקודת מפגש ומחכה למגישה שתביא אותי“, מספר רת שרון. כלילות היא היתה מתעוררת עם ויעה קרה, הולכת למיטה הריקה שלו ומת-פלת שיגיע כבר ה-4 כינואר - תאריך שתורו“.

במקביל פנתה לשני פסיכיאטרים אחרים, והתייעצה איתם באשר לקביעה בדבר הקשר הסימביוטי שבינה לבין בן. הפסיכיאטרים שפנית אליהם, אמרו לי שאין דבר כזה כמו קשר סימביוטי בין אם לילד בן שש. אמרו לי שזה נורמלי וטבעי שילד ירצה להיות עם אמו ויאהז בה. הרי כל חייו הוא היה במסגרות רגילות, בגן רגיל. מה שבן עבר זה משבר של כיתה א', ועם עוד קצת זמן היינו מצליחים לסדר אותו בכיתה רגילה“.

שרון חזרה ואומרת שעד לכיתה א' לא

לזכויות האזרח באמצעות הטלפון הציבורי שבבית החולים. היא סיפרה לעו"ד אריאלה אופיר מהאגודה את מה שעבר עליהם, ולמחרת נפגשה עם עורכות הדין נסע זיך גולרמן ורנה בריסקמן פתאגורה.

התוצאות לא אחרו להגיע. כתיורה לבג"צ תבעה האם לשחרר את בנה מבית החולים הפסיכיאטרי. „הוא לא חולה נפש ומוקמו לא שם“, הרגישו עורכות-דינה. הן טענו עוד כי החוק אינו מסמך לאשפוז ילד בבית חולים לחולי נפש, וכי פקדי הסעד מעלו בתפקידם כשביצעו פעולה זו.

בתום דיון קצר, ובהסכמת רשויות הסעד, הורה בג"צ לשחרר את הילד מבית החולים בתוך שעה. כדי לבחון את הקשר בין האם לבנה סיכיאטרית שמעה את זה, היא חשבת שמדובר בלונר להעביר את בן למסד נייטרלי שבו ניתן יהיה לברר אם השניים מסוגלים לתפקד זה כלי זה.

מאחר שלא נמצא מוסד מתאים, הועבר בן למקלט חסוי ליל-דים, להמשך טיפול. במקלט זה שהוים ילדים שסבלו מרתעלי-לות או ילדים שהוריי הם אינם מסוגלים לטפל בהם מסיבות שונות. כל כך פחדתי שלא יתנו לי לראות את הילד שהסכמתי מיד שהוא יילך למקלט“, משחזרת שרון. רשויות הסעד הבטיחו

לשחרר את הילד בן בכל יום. ההבטחה קיימה במלואה. השירות הסוי ציאלני הלך לקראתה ואיפשר לאם להיפגש עם בנה עד כמה שאפשר, אבל שרון עדיין מתקשה לשכוח את הרגע שבו שוחרר בן מבית החולים והועבר למקלט. זה היה ביום שישי לפני ששה שבועות. „המחזה היה

טם ובן לא רצה להישאר שם. אחר-כך נכנסנו לחדר. צוות שלם נבח שם. כמשך רבע שעה בן נשאל שאלות, אבל לא שיתף פעולה. הוא אמר לי 'אמא, אני לא רוצה לענות לשאלות הטיפשיות האלה. בואי נצא לנדידות'.

„צאנו מהחדר. ואז יצאה אלינו הרופאה הפסיכיאטרית, והודיעה שכן צריך להיר שאר לישון בבית החולים. אמרו לי שיש בינינו קשר סימביוטי ויש חשש שבן יפגע בעצמו“.

בן התנגד. הוא חזר ואמר 'אמא, בואי נלך הביתה, אמרת שאנחנו באים ל-10 דקות. אם אני נשאר פה אני אתאבד'. אני לא יודעת מיאפה הוא לקח את המשפט הזה, כנראה מאיזה סרט שצפה בן, אבל כשהפסיכיאטרית שמעה את זה, היא חשבת שמדובר בלונר להעביר את בן למסד נייטרלי שבו מעולם לא דיבר על התאבדות או על כוונה לפגוע בעצמו“.

„לא ירעתי מה לעשות. ביקשתי להיר שאר איתי. במשך ארבעה ימים היינו בבית החולים, מוקפים מראות וועה ולא הבנו מה אנחנו עושים שם. כיום הרביעי אמרתי לעצמי שמשוה כאן לא בסדר. לא יכול להיות שבית חולים לחולי נפש, זאת המסגרת המתאימה לילד בן שש“.

באותה הרעת הפסיכיאטרית של בית החולים נכתב כי הילד מוכר על מוות, מחונג, מכה את אמו וזו אינה מסוגלת להשתלט עליו. פקידת הסעד הוציאה צו המורה על אשפוז הילד לשבוע נוסף. שרון ביקשה לשחרר את בנה, אך בקשתה נדחתה. בשלב זה יצרה שרון קשר עם האגודה

לזכויות האזרח והשמה. „הבעיות התחילו כשעברנו לירושלים, וכן (שם בדוי) התחיל ללמוד בכיתה א', בבית-ספר ענק, עם המון ילדים. כנראה שבאישפוז מקום הוא הרגיש חסר אונים, והיה לו גוש שאמא שלו תהיה לידו“.

מדובר בילד מחונג, עם מנת משכל 127, שהיה צריך ללמוד בכיתה קטנה עם יחס אישי, ופשוט צווח משבר של כיתה א'. זה התבטא בכך שהוא לא רצה להישאר בכיתה והיה יוצא משיעורים. שיעור בן, שיעור לא. לפעמים הייתי מוצאת אותו יושב בחוץ ומדבר עם קצין הביטחון של בית-הספר על כל מיני דברים, במקום ללמוד“.

כשלב מסוים נכנסו שירותי הרווחה לתמונה, והוחלט שבן יעבור אבחון פסיכוי-לוגי וייבדק על-ידי פסיכיאטר במטרה לברר באיזו מסגרת לימודית ניתן לשלבו. „העובדת הסוציאלית שהמליצה על הכרזי עה אמרה לי שנלך לבית החולים הפסיכוי-אטרי, לשעה קלה, משום שיתכן שבן זקוק לכיתה מיוחדת. האווירה בבית החולים היתה קשה. היינו מוקפים בילדים אוטיסי

■ מאת מיכל גולדברג

כמעט חודשים מחכה שרון (שם בדוי) לרגע הזה שבו לא תצטרך יותר להיפרד מבנה בן השש. היא הבטיחה לו שביום שישתחרר מהמקלט ומיותר לילדים ויתווה הביתה, לתמיד, היא תישק אותו לאכול גלידה, תקנה לו בלונים ותפגיר לו שהוא לא יצטרך יותר לישון במיטה זרה.

כמעט חודשיים חלפו מאז אותו רגע מר, בלתי נשכח, עת הוחלט לאשפוז את בנה בבית חולים לחולי נפש באזור ירושלים, בניגוד שנספק סיכון לחייו. בדתערבות בג"צ שוחרר הילד המחונג מיד והועבר, בהסכמת אימו, למקלט לילדים. פירסום פרשת אשפוזו הכפוי של ילד בן שש בבית חולים פסיכיאטרי חולל סערה.

בן נולד בחו"ל. ומן קצר לאחר הלידה, עזב אביו את הבית ושדון גירלה את בן בכוחות עצמה. לפני כשנתיים וחצי הם עלו לישראל, חיו כנעקיה, ולאחרונה עברו לירושלים. שרון, אשה נאה ומשכילה, העיר סקת בוגדו, טירבה עד מה להתראיין מחשש שהדבר יפגע במיבוייה לקבל את בנה בחזרה. אתמול, לאחר ששוחרר מהמקלט וחזרה הביתה, היא שיחזרה או רגעי הכנה, הפחד, הרואנה והשמהח.

הבעיות התחילו כשעברנו לירושלים, וכן (שם בדוי) התחיל ללמוד בכיתה א', בבית-ספר ענק, עם המון ילדים. כנראה שבאישפוז מקום הוא הרגיש חסר אונים, והיה לו גוש שאמא שלו תהיה לידו“.

מדובר בילד מחונג, עם מנת משכל 127, שהיה צריך ללמוד בכיתה קטנה עם יחס אישי, ופשוט צווח משבר של כיתה א'. זה התבטא בכך שהוא לא רצה להישאר בכיתה והיה יוצא משיעורים. שיעור בן, שיעור לא. לפעמים הייתי מוצאת אותו יושב בחוץ ומדבר עם קצין הביטחון של בית-הספר על כל מיני דברים, במקום ללמוד“.

כשלב מסוים נכנסו שירותי הרווחה לתמונה, והוחלט שבן יעבור אבחון פסיכוי-לוגי וייבדק על-ידי פסיכיאטר במטרה לברר באיזו מסגרת לימודית ניתן לשלבו. „העובדת הסוציאלית שהמליצה על הכרזי עה אמרה לי שנלך לבית החולים הפסיכוי-אטרי, לשעה קלה, משום שיתכן שבן זקוק לכיתה מיוחדת. האווירה בבית החולים היתה קשה. היינו מוקפים בילדים אוטיסי

כמעט חודשים מחכה שרון (שם בדוי) לרגע הזה שבו לא תצטרך יותר להיפרד מבנה בן השש. היא הבטיחה לו שביום שישתחרר מהמקלט ומיותר לילדים ויתווה הביתה, לתמיד, היא תישק אותו לאכול גלידה, תקנה לו בלונים ותפגיר לו שהוא לא יצטרך יותר לישון במיטה זרה.

כמעט חודשיים חלפו מאז אותו רגע מר, בלתי נשכח, עת הוחלט לאשפוז את בנה בבית חולים לחולי נפש באזור ירושלים, בניגוד שנספק סיכון לחייו. בדתערבות בג"צ שוחרר הילד המחונג מיד והועבר, בהסכמת אימו, למקלט לילדים. פירסום פרשת אשפוזו הכפוי של ילד בן שש בבית חולים פסיכיאטרי חולל סערה.

בן נולד בחו"ל. ומן קצר לאחר הלידה, עזב אביו את הבית ושדון גירלה את בן בכוחות עצמה. לפני כשנתיים וחצי הם עלו לישראל, חיו כנעקיה, ולאחרונה עברו לירושלים. שרון, אשה נאה ומשכילה, העיר סקת בוגדו, טירבה עד מה להתראיין מחשש שהדבר יפגע במיבוייה לקבל את בנה בחזרה. אתמול, לאחר ששוחרר מהמקלט וחזרה הביתה, היא שיחזרה או רגעי הכנה, הפחד, הרואנה והשמהח.

הבעיות התחילו כשעברנו לירושלים, וכן (שם בדוי) התחיל ללמוד בכיתה א', בבית-ספר ענק, עם המון ילדים. כנראה שבאישפוז מקום הוא הרגיש חסר אונים, והיה לו גוש שאמא שלו תהיה לידו“.

מדובר בילד מחונג, עם מנת משכל 127, שהיה צריך ללמוד בכיתה קטנה עם יחס אישי, ופשוט צווח משבר של כיתה א'. זה התבטא בכך שהוא לא רצה להישאר בכיתה והיה יוצא משיעורים. שיעור בן, שיעור לא. לפעמים הייתי מוצאת אותו יושב בחוץ ומדבר עם קצין הביטחון של בית-הספר על כל מיני דברים, במקום ללמוד“.

כשלב מסוים נכנסו שירותי הרווחה לתמונה, והוחלט שבן יעבור אבחון פסיכוי-לוגי וייבדק על-ידי פסיכיאטר במטרה לברר באיזו מסגרת לימודית ניתן לשלבו. „העובדת הסוציאלית שהמליצה על הכרזי עה אמרה לי שנלך לבית החולים הפסיכוי-אטרי, לשעה קלה, משום שיתכן שבן זקוק לכיתה מיוחדת. האווירה בבית החולים היתה קשה. היינו מוקפים בילדים אוטיסי

כמעט חודשים מחכה שרון (שם בדוי) לרגע הזה שבו לא תצטרך יותר להיפרד מבנה בן השש. היא הבטיחה לו שביום שישתחרר מהמקלט ומיותר לילדים ויתווה הביתה, לתמיד, היא תישק אותו לאכול גלידה, תקנה לו בלונים ותפגיר לו שהוא לא יצטרך יותר לישון במיטה זרה.

כמעט חודשיים חלפו מאז אותו רגע מר, בלתי נשכח, עת הוחלט לאשפוז את בנה בבית חולים לחולי נפש באזור ירושלים, בניגוד שנספק סיכון לחייו. בדתערבות בג"צ שוחרר הילד המחונג מיד והועבר, בהסכמת אימו, למקלט לילדים. פירסום פרשת אשפוזו הכפוי של ילד בן שש בבית חולים פסיכיאטרי חולל סערה.

בן נולד בחו"ל. ומן קצר לאחר הלידה, עזב אביו את הבית ושדון גירלה את בן בכוחות עצמה. לפני כשנתיים וחצי הם עלו לישראל, חיו כנעקיה, ולאחרונה עברו לירושלים. שרון, אשה נאה ומשכילה, העיר סקת בוגדו, טירבה עד מה להתראיין מחשש שהדבר יפגע במיבוייה לקבל את בנה בחזרה. אתמול, לאחר ששוחרר מהמקלט וחזרה הביתה, היא שיחזרה או רגעי הכנה, הפחד, הרואנה והשמהח.

הבעיות התחילו כשעברנו לירושלים, וכן (שם בדוי) התחיל ללמוד בכיתה א', בבית-ספר ענק, עם המון ילדים. כנראה שבאישפוז מקום הוא הרגיש חסר אונים, והיה לו גוש שאמא שלו תהיה לידו“.